

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40 kr.

V administraciji prejemati velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oglasila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikovcve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 268.

V Ljubljani, v četrtek 21. novembra 1895.

Letnik XXIII.

Nova Mažarska.

Iz Velikega Varadina 17. nov.

Ogersko ministerstvo notranjih rečij je izdalo ravnokar štatistiko o izpremehbi imen 1. polletja 1895 l.

Po tem poročilu je dobila požidovljena Mažarska zopet 496 „patrijotov“ — domoljubov a 50 kr.

Raznovrstna društva, ki se trudijo, kako bi pomažarili čim največ imen, niso mogli vkljub vsemu „patrijotičnemu“ prizadevanju in vkljub vsemu šovinizmu spraviti to poletje več „patrijotov“, nego številce 496. To je na vsak način hudo in žalostno.

Potemtakem se komaj komaj vresniči sen nekega prismojenega mažarskega politika „da bodo do tisočletnega jubileja vsa nemažarska imena oseb in krajev pomažarjena“.

Zastoj je mažarska zbornica in vlada plačo za pomažarjenje imena znižala od 5 gl. na 50 kr. Kot rajni Dijogen se je treba s svetilnico v roki vlačiti krog lovit novih „patrijotov“, ki imajo toliko smisla in srca, da izpreme svoje grdo zvence romansko, slovansko ali nemško (?) ime v blagoglasno mažarsko.

V tem obziru smo dolžni židom vso čast. S pravim „patrijotičnim“ prepričanjem in z občudovanja vredno hitrostjo „švindlajo“ z imeni. Statistika javlja namreč, da se ravno židje najbolj pečajo z mažarjenjem imen en detail, pa tudi en gros.

Ce potem zlozvočni Šlezinger kot miloglasni Szilágyi za stotisoče goljufa, kakor se je zgodilo v lanskega leta v Velikem Varadinu, to nič ne briga vso zjedinjujočo državno idejo. Mundus vult decipi.

Predsednik osrednjega društva za mažarjenje imen, žid Simon Telkes javlja podrobneje, ka-

terih ver privrženci so prvega polletja 1895 zavili v pristne mažarsčine odejo svoja imena. Bilo je: 153 rimskih katoličanov, 24 grških katoličanov, 15 luterancev, 19 kalvincev, 5 nezjedinjencev, 280 židov, skupaj 496.

Tu se vidi, kje je patrijotizem doma. Za kratek čas podajem Slovencev imena še nastopne podatke. Med imenovanimi židi so se preje nazivali: 4 Berger, 2 Fischer, 6 Gross, 14 Klein, 30 Kohn, 2 Löwinger, 2 Pollak, 4 Rosenberg, 2 Rosenfeld, 13 Schlesinger, 4 Steiner, 4 Weinberger, 6 Deutsch, 2 Fried, 3 Grünbaum, 2 Kraus, 8 Löwy, 3 Neumann, 2 Rosenthal, 5 Roth, 3 Spitzer, 4 Schwarz, 3 Teitelbaum, 18 Weiss.

Vsi ti so dobili, kakor poročajo z veseljem mažarski časopisi, blagovozna popolnoma mažarska imena.

Ali ni to smešno?

Ob tisočletnici bo žarel Rosenthal kot Rózsa-völgyi in ribaril Fischer kot Halász!

Na zdravje, nova Mažarska!

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. novembra.

Deželnozborske volitve na Češkem.

Včeraj se je pričel odločilen boj za deželnozborske mandate iz kmečkih občin. Dopolniti je treba 79 sedežev v deželnem zboru, toda kandidatov za ta mesta je gotovo še enkrat toliko. Splošno se trdi, da take zmešnjave še ni bilo na Češkem, kakršna vlada sedaj. Nemci vrivajo svoje kandidate v češke občine in nasprotno postavljajo Čehi svoje kandidate v nemških občinah. Poleg tega sta pa še te dve stranki tako razcepljeni, da je težko soditi, kateri kandidati bodo prodrli. Mladočehi, Staročehi, omladinisti in socijalisti so nastavili skoro po vseh okra-

jih lastne može. Jednaka zmešnjava vlada v nemškem taboru. Takozvana nemška ljudska stranka je postavila v sedmih kmetijskih občinah samostojne kandidate, mej tem ko so tudi nemški nacionalci v istih občinah imenovali svoje može. Vrh vsega tega pa skuša tudi socijalna demokracija posaditi nekaj svojih mož na deželnozborske sedeže. Umevno je, da take zmešnjave ne bodo obrodile dobrega sadu. Čehom kakor tudi Nemcem manjka jedinstva in potem ni čuda, ako zmaga v kakem okraju nasprotna stranka.

Liberalni vodje o položaju na Dunaju. Dunajska nemško-liberalna, napredna stranka je imela predvčeršnjim mnogoštevilno obiskanih shod, na katerem so njeni vodje pojasnjevali sedanji položaj na Dunaju. Govorniki dr. Richter, dr. Menger, Noske in dr. so v svojih govorih strastno napadali krščansko-socijalno stranko z njenim načelnikom dr. Luegerjem, ter navduševali svoje somišljenike za svoj program. Z nekakim strahom je moral povedati dr. Richter, da je v njihovi stranki mnogo takih mož, katere so izvolili njegovi somišljeniki, ki so pa odpadli v trenutku odločilnega boja. Da bi vsaj nekoliko potolažil obupane poslušalce, je izrazil nado, da se bodo sedaj zopet povrnili v njihov tabor in trdno stali v boju za slobodo. Dr. Menger je v svojem neslanem govoru našteval nebrojne dobrote, katere je naklonila liberalna stranka nižjim stanovom. Sedaj ima rešiti le še jedno važno nalogo, namreč pridobiti nižjim stanovom volilno pravico. — Konečno je izjavil, da se je liberalna stranka vse premalo ozirala na socijalno demokracijo, da se je treba marljiveje pečati s socijalno politiko in delati posebno na to, da se mladina vzgaja v smislu liberalnega programa. — Vsi ti govorniki niso povedali sicer nič novega, toda pokazali so znova, da se ne sramujejo nikakih sredstev v dosego svojega namena.

LISTEK.

Pravljica o potresu.

Spisal Kdorkoli.

Bilo je za ljubljanskega potresa. Na rotovžu se je gnetla kopa ljudij, ki so zbežali iz svojih poškodovanih stanovanj, največ ubogo ljudstvo: delavci in delavke. Iskali so si pribežališča v barakah.

Uradniki z zelenimi naočniki in hudim pogledom so gravitacijsko korakali mej njimi, razdeljujoč jim listke.

Mej drugimi prosilci je bil tudi siv in majhen možiček z majhnimi, okoli švigajočimi očmi. Na vsako stran imel je dolgi, globoki gubi, tvoreči oklepaj širokim ustom in dolgemu, kljukastemu nosu. Hotel pa je ta oklepaj reči: Ima ta mož nos, pa ne, da bi dihal, ima usta, pa ne, da bi jedel. Bil je res čuden človek. — Tudi on je dobil listek z napisom:

Janez Zloverniki rodbina broječa . . 1 osebo, bodi nastanjena v leseni baraki IV. oddelka 1. . . .

Na to je sledil podpis županovega namestnika in mestni pečat.

Mož se je nasmehnil, pokimal z glavo in se izgubil mej množico.

1.

Bilo je to življenje v barakah. Kdor hoče znati, kakošno, naj gre mej trgovce in kramarje na samem dan. Kaj ne! To ti vpije, kriči, ponuja, odbija, hvali, graja, se smeje, kolne vse vprek brez konca in kraja. In če te zadene stari Podgorjanec s kosom usnja v hrbet, ne bo ti rekel: pardon! In če ti je voznik, ko se je ravno obrnil za nekim prijateljem, ki mu je zaklical: „Hoj, hoj! Joža kam pa?“ stopil na nogo, morda celo na kurje oko, čim si ti ves zaljubljen ogledoval medeni in srčni napis na medenem srčku:

Če vidim tvoje golobje oči

ni se nemanjež brigal za tvoj: assss! a dekleta niso te milovale, tista lepa, okrogla, rudečelična, ne, smejale so se, smejale, pa kako!

Da, tako je bilo življenje v barakah. Pa še drugačno, kar pa povem nekoliko pozneje. Starec Zloverniki, ki sem ga imel čast omeniti koj od konca, nastanil se je v kotu, pretegnil tri plahte okrog svojega malobrojnega pohištva in jel godrnjati.

Godrnjal pa je ta človek vedno. Kadar pa je zaspal, godrnjal je njegov nos. Godrnjal je originalno. Najprej se ti je zdelo, da se pripravlja brčkone na nevihto, toda, če si pogledal skozi okno, videl si, da je jasno. Kmalu nato prešlo je to zamolklo godrnjanje v pijanissimo sultanovega kontra-

basa, kadar jame pršeti v pasja jetra ostri žolč, a skoraj za petami mu je sledilo renčanje v presledkih, dokler niso konečno človeški, prav za prav nečloveški glasovi na znanje dali, da njih lastniku ni vse po volji.

V takih slučajih je stopil k njemu dijak Suholja, njegov sosed, rekoč:

„Zloverniki, kaj se pa jezite?“

„Ah, kdo bi se pa ne jezil, ti hentani otroci ne dadó miru in ga ne dadó.“

„Resnica, gola resnica! Ti hentani otroci!“

„Naj bi jih zlodej iz barak nesel tja na travnik, tam naj se pode, magari da se raztegnejo ti kračmani.“

„Ampak res, magari da se razkra . . . , razkaramač, raztegnejo ti karamačmani!“

„Pa ne, ravno tukaj notri, pred mojimi vrati, hočem reči, pred mojimi plahtami se morajo dreti in robantiti.“

„Go —“

„Ampak jaz jim bom lase zmešal in skuhal kašo, da bodo pomnili.“

„Le, le; le zmešajte jim kašo in skuhajte la—kašo, saj družega ne zaslužijo . . .“

Konečno se je starec potolažil in dijak seveda tudi, in zlezla sta zopet vsak v svoj brlog. Prvi si je mislil: Lačen sem! In začel je tako slatno jesti,

5. 30 M. M. Bauer

Francoska zbornica je bila 18. t. m. kraj živahnega političnega boja, ki pa vendar ni bil odločilen. Že dalje časa se je namreč predbacivalo francoskim zmernejim strankam, da si ne upajo odpreti ust v zbornici. Millerand jih je bical z ostrimi besedami na govorniškem odru, nasprotni listi pa so jim mej raznimi psovki svetovali, naj se skrijejo pod klopi. Se v večji meri so jih pa jeli obsipati s psovki povodom zadnje Artonove afere. V zadnji seji so pa zmernejše stranke pokazale, da tega več ne morejo prenašati in da se ne ustrašijo niti Artona, niti njim sovražnih listov. Drug za drugim so nastopali konservativni poslanci Dufaure, Barthou ter liberalni republikanci Deschanel, Grandmaison in princ Arenberg ter mej živahnim odobravanjem od strani centra in desnice ostro bicalo vladno politiko. Poslanec Dufaure je vprašal ministerskega predsednika gledé aretovanja Artona, nekdanji minister Barthou pa je zahteval, da se spremeni to vprašanje v interpelacijo. Res je nastopil predsednik Bourgeois, toda v svesti, da ne zmaga, je govoril jako tiho in nedoločno. Še le proti koncu govora se je nekoliko ojačil ter zaklical: „Zahtevam, da se nam zaupa!“ Te njegove besede so dale povod splošnemu vznemirjenju. Glasni klici: „Vlada hoče na delo, bomo videli, kaj premore!“ so odmevali od raznih strani zbornične sobane. Posvetovanje o posamnih točkah dnevnega reda, o dednem davku, se je vršilo še nekako mirno, vendar pa je tudi tu sem in tje priletela kaka gorka na ministerska ušesa. Konečno se je vsprejelo osem odstavkov imenovanega zakonskega načrta; socialisti so propadli s svojimi predlogi. Na to je sledila nebrojna vrsta raznih interpelacij. Glavno vlogo je igrala seveda Artonova afera, pri kateri so poslanci vprašali, zakaj da je vlada še le sedaj prišla največjega defraudanta, ko je vendar vsakdo vedel, da biva v Londonu. Tej aferi ste sledili južnoželezniška in panamska zadeva ter konečno kabinetna politika. Konečno je predložil ministerski predsednik več novih predlogov, o katerih se pa ni glasovalo, ter izrekel nado, da bodo razne stranke krepko podpirale vlado; to je uvidel povodom glasovanja o dedinskem zakonu. Na to je zaklical poslanec Dupuy: „Za ta zakon smo seveda glasovali, ker je povsem naše delo; gledé ostalih predlog bodemo pa še le tedaj izražali svoje mnenje, ko bodemo videli, kaj nam te dobrega podajo.“ S tem se je zaključila burna debata.

Dogodki v Turčiji. V pokrajini Pajas, proti severu od Aleksandrette so se vršili 15. t. m. krvavi boji. Pri ti priliki se je pokazalo, da vojaška moč ne more pomiriti razburjenih duhov. Največjo preglavico povzročajo dobro organizovani kurdi. V mnogih krajih je moralo orožništvo odstopiti. Vsled splošnega vznemirjenja je uvidel tudi Goltz-paša, da ne pomaga več nobena moč, ter je vsled tega opustil vsako nadaljnjo poslovanje. Vkljub temu demantujejo turški vladni listi vsa vznemirjajoča poročila in trdijo, da so ti nemiri brez vsakega pomena ter

da so se ubogemu Suholji kar sline cedle od same radosti. Premišljeval pa je tako-le:

„Ali je prav, ali ni prav, da oni jé, jaz pa ne. To ne more biti prav, kajti ko je oni žalostno godrnjal, mislil sem si: Solamen miseris socios habuisse dolorum, in šel sem mu pomagat. Tako bi moral tudi on zdaj misliti in priti k meni z loncem, da bi skupaj jedla.“

V tem se je že zmaščilo. Velika družba baroških stanovalcev zbrala se je na zelenem travniku, kajti bil je tih, čaroben večer, a v takem času človeku tako dobro dé poležati nekoliko na mehkej travi in dihati váse, sveži, večerni zrak. Grad se je zasvetil v bledih lučicah in predrzno silil v nebo, češ, kaj boš ti proti meni! Ponižno lice nebeško pa je zardelo tam na vshodu, a kmalu potem so se zaiskrile prekrasne njegove oči, tako jasno, tako čisto, tako polno! In če je morebiti plul sivi oblak mimo jasnega meseca, pokrivši ga na pol, pač se ti je zdelo, da nebo le še pozornejšo gleda, da napenja svoje oči, ugledati hoteče tiste komične majhne, predrzne stvari, ki se jim pravi — ljudje.

In tako smo gledali mi v nebo, a ono v nas. Bilo nas je pa šest, in starec je bil sedmi, kajti tudi on se je proti svoji navadi izkobil danes iz svojega brloga. Bila je tu stara Marnea, z bradavico na levem licu, malo pred brado in ušesi; jezična Kliprovka, suha Cuka in pobožna Nani; tudi še dve drugi brez pomena, ergo brez imena.

(Dalje sledi.)

da se vladi v kratkim posreči zadušiti vse nemire. Konečno hvalijo omenjeni listi raznovrstne vladine naredbe ter blagotvorne korake raznih guvernerjev. — „Reuters - Office“ opisuje natančneje zadnje nemire v Karputu. Kučdi so napadli jeden del mesta, vendar se jim prvi napad ni posrečil. Vsled tega so se podali na nasprotno stran, koder so prodrli v mesto in zažgali ameriško misijonsko postajo. Potem se je začelo grozno klanje po celem mestu. Poročilo sicer ne omenja števila žrtv, vendar je gotovo, da je to precej veliko. Angleška vojna ladija je dobila takoj povelje, odpluti proti Aleksandretti; koder boče v zvezi z ameriško ladijo „San Francisco“ skupno postopala.

Rustem - paša, turški poslanik v Londonu, je, kakor se brzojavno poroča, umrl včeraj zjutraj. Rustem - paša je rojen katoličan iz italijanske rodovine. Po dovršenih študijah je vstopil kot tolmač v službo pri turškem pomorskem ministerstvu, koder je kmalu postal generalni tajnik. L. 1862 je bil imenovan poslanikom v Turinu, l. 1870 pa v Petrogradu. Dve leti pozneje je postal guverner v Libanonu, koder si je s svojim vestnim službovanjem stekel mnogo zaslug za turško cesarstvo. Leta 1885 pa je bil imenovan poslanikom v Londonu, kjer je služboval do včerajšnjega dne.

Vstaja na Kubi se bliža po zadnjih poročilih svojemu koncu. Po poročilu „Times“ iz Havane so pridobili Španci za-se oba vstaška voditelja, Gomeza in Meeza. Ostale voditelje so deloma premagali, deloma zapodili v beg ter razpršili njihove čete. S tem je v več pokrajinah zagotovljen mir. Jedinina Brazilija provzroča Špancem velike preglavice, ker ne odobruje predlaganega mirovnega razsodišča, ki ima razsoditi gledé posestniških pravic na otoku Trinidad.

Deželnozborske volitve.

Pri deželnozborski volitvi za ljubljansko okolico so dobili Franc Povše 102 glasa, Gabrijel Jelovšek 95, Gams 3, Peruzzi 13, Ogorelec 1 glas. — Izvoljena sta tedaj Povše in Jelovšek. — Jedinost v pravih načelih, ki se je od nekelej kazala v ljubljanski okolici, se je iznova spričala današnji dan. Bog živi zavedne volilce!

Volilni shod v Kamniku. Slovensko katoliško društvo kamniško napravi v nedeljo 24. novembra natanko ob pol štirih popoldne v mestni dvorani v Kamniku volilni shod.

Iz Preserja, 20. nov.: Ko se piše v „Narodu“ z dne 13. novembra št. 262 glede volitev pri nas, opomnim naj sledeče:

Agitacija moja ni bila strupena, ker nisem deloval zoper nikogar, ampak le zato, da bi bili dobri možje, kakor so tudi res izvoljeni, le eden se zna krhati. Ni bila agitacija nesramna, ker glasovi se niso iskali s pijačo in golaži, ampak po prepričanju. Ni bila agitacija protipostavna, ker taka agitacija, pri kateri se ni nobenemu krivice, še manj pa sile delalo, se ne more imenovati protipostavna. Kar zadeva leco, bi moral dopisnik „Narodov“ bolje poslušati in si tudi kaj notirati, ne le samo z odprtimi ustmi loviti besede in potem zavijati.

Pripoznati mora sam, da t e h besedi v takem smislu ni nihče v cerkvi govoril, in z njim vred tudi cela fara, kolikor jih je bilo tačas v cerkvi.

Kar zadeva volitveni dan, naj bi se bil dotični g. dopisnik sam potrudil do g. župana, če vživa pri nas volitveno pravico, če jo pa ne, naj pa molči. Iz tega se ravno vidi, da ni bil navzoč, ker se kaj tacega ni vršilo, kar tudi vseh 14 mož mora pritrditi. Res slabo je pri nas, ko se tako malo menijo za volitve. Imelo bi priti čez 200 mož, pa prišlo jih le je 14. Kar zadeva vtihotapstvo med volilne može, no saj mu je prosto iti na c. kr. okrajno glavarstvo in si natančneje ogledati ono polo. Če je bil pa on pri volitvi, je s tem pokazal, kako malo da je on mož, ker je tačas molčal. „Narodov“ g. dopisnik se je malo prehitro veselil zmage svoje stranke in ravno s tem si je zelo tla spodkopal, ker so zares trije glasovi za kat. narodno stranko. — s.

Iz Metlike 20. novembra. Kako se za dr. Tavčarja agitira. Ko so Črnomeljci in Novomeščani dr. Tavčarju ponudili kandidaturo, so seveda tudi Metličani morali brzojaviti dr. Tavčarju, da so vsi njegovi. To sicer pri sedanjih razmerah ni nič čudnega, ali občudovanja vredno je to, kar se je zgodilo, predno so odposlali brzojavko. Županstvo je zbornalo v mestno hišo nekaj volilcev. Tam je župan Salloker dejal, da bi bil najboljši dr. Tavčar. Predlog je bil sprejet brez ugovora. Kdo bi

bil tudi ugovarjal, ko se priprosti Metličani kar tresejo pred „županstvom“. Da bi bila stvar bolj varna, so se morali navzoči tudi podpisati. — Mi stavimo slavnemu „županstvu“ metliškemu sledeča vprašanja: Je-li tako ravnanje zakonito, in če je zakonito, po katerem paragrafu občinskega reda sme „Županstvo“ na ta način posegati v volilni boj? Ni li to indirekten pritisk na volilce, ki bi imeli biti prosti pri izvrševanju svojih pravic? Je-li še kje na svetu mogoče kaj takega, kakor v Metliki?

Večini izmed tistih, ki so podpisali, ni bilo doslej drugega znano o Tavčarju, kakor da je advokat, nekateri pa še tega niso znali. Zgodilo se je tem zapeljanim volilcem tako, kakor tistemu, ki je kupil „cigana v žaklju“. G. dr. Tavčar je lahko ponosen na take volilce, ki ga bodo volili „v duhu neodvisnosti in prostega mišljenja“. Sedaj se marsikdo teh „neodvisnih“ volilcev kesa, da se je podpisal za dr. Tavčarja.

Da bo pa svet zvedel, kako „županstvo“ imamo v Metliki, naj povem, da to županstvo ni župan, ampak njegov tajnik, g. Leopold Gangl in tega adjutant, g. Fleischmann. Kakor ta dva moža godeta, tako mora plesati Metlika. Da, g. Gangl hoče imeti odločilno besedo celo v čisto cerkvenih zadevah, ker je cerkveni ključar.

Ko so prizidavali cerkvi novo kapelico in je bilo delo že pričeto, je prišel g. Gangl k zidarjem, ter jim je oblastno rekel: „Nehajte zidati; jaz ne dovolim, da bi bila tukaj kapelica“. — Kdor hoče imeti na pokopališču pri sv. Roku svojo gomilo, gre samo h g. Ganglu prosit dovoljenja, da sme dotični prostor ograditi. Morda gospod Gangl ne zna, da je blagoslovljeno pokopališče izključno cerkvena last?

Sicer pa pri tej priliki opozarjamo na naše pokopališče slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Črnomlju. Pokopališče je malo in vrhu tega je že skoro vsak drug grob ograjen z železno ograjo. Tako je torej naše „županstvo“.

Poročali smo že, da so policaji raznašali po Metliki onega „Rodoljuba“, ki je grdo obrekoval gospoda Schweigerja, katerega spoštujejo vsi pošteni Metličani. Policaji so služabniki mestnega „županstva“ in njihova naloga je vse druga, kakor z raznašanjem takih rovarskih listov ščuvati ljudstvo proti katoliški stranki in duhovnikom. Na ta nered opozarjamo posebno slavno c. kr. okrajno glavarstvo ter je prosimo, da odločno prepove tako ravnanje.

Toda vrnimo se nazaj k volitvam. Večina Metličanov ne bo glasovala za Tavčarja, ako ne bodo začeli strahovi mestnega „županstva“ z vso silo nanje pritiskati. In ako vprašaš tiste, ki so odločni Tavčarjevi privrženci, zakaj so za Tavčarja, ti bodo odgovorili: „Zato, da bo naša kapelana ukrotila.“ Med temi je posebno mož, ki je na shodu dr. Tavčarju najbolj dopadel, namreč naš prvi svetovalec Jutraž. Da ga bo gospod Tavčar še bolj vesel, naj mu povem o njem neko zgodenco iz zadnjih let njegovega življenja. Vbližnji unijatski župniji je delal vodnjak. Kar zazvoni zvon k molitvi. Unijati, ki so bili tam, se kot dobri kristijanji odkrijejo in molijo. Ali modri Jutraž jim zakliče: „Cujte, ljudje, kaj molite? Vam bo li zvon kaj dal?“ Neki mož pa odgovori: „Dobro si zapomnite, ljudje božji, dokler Jutraž v cerkvi ne bo naredil očitne pokore, ta vodnjak ne bo držal vode.“ In res vodnjak še sedaj „curi“. Take može ima torej za-se g. dr. Tavčar v dolenskih mestih. Ti ga bodo v resnici volili iz prepričanja.

Iz Črnomlja. Pretečeno nedeljo je imel, kakor ste že poročali, dr. Tavčar volilni shod v gostilni „Grad“ v Črnomlju. Poleg volilca je bilo tudi dosti nevolilcev: financerjev, pisarjev itd. Ko je naš liberalni župan proglasil Tavčarja za kandidata, je rekel: Sedaj naj se pa vsak prosto zabava. Na čegave stroške so se zabavali ti volilci in nevolilci, je znano. In se posebno nevolilci so nestrpnost zahtevali pijače. Troški so znašali v nedeljo blizo stotak; no pa saj morejo še kaj zapiti, ako hočejo vse napraviti, kar je prišlo iz Ljubljane v Črnomelj. Saj je še nedelja, in v ponedeljek jutro za „golaž“. Tako je torej kar z denarjem kupljena neumnost nekaterih Črnomeljccev. Istim, ki so to storili, povemo, da je bilo to zanje nečastno in nemožato; ker bodo morda sami obžalovali, ko pridejo do spoznanja. Fiat!

Črnomaljski kandidat. Nehote moramo tudi mi z našim mnenjem na dan glede izvolitve od „Narodovcev“ priporočenega kandidata g. R. Dolence. Prav ste jo pogodili, ko pravite v sobotni štev., da

je ta kandidat „šviga švaga čez dva praga“. Čuditi se je, kako morajo tako prebrisane liberalne glave, takšnega človeka kandidatom postaviti; taka mesta morajo posesti vendar možje, bodisi pa klerikalec ali liberalce, nikakor pa veterinjski. Možu, ki obrača hrbet po vetru, pač ni zaupati, tem manje pa še takšnemu, ki je vsaki dan drugega mnenja. Enkrat je bil Dolenc liberalce, kar na enkrat je pa postal strasten klerikalec in ni ga bilo shoda, da se ga ni udeležil tudi Dolenc, mené, da se bode s tem prikupil; a ko je videl, da tudi tu ni nič, in so ga klerikalec pravočasno spoznali, hajd — na mah prerodil se je v liberalce. In glejte čudo! Otrebke „Slovenčeve“ hočejo sedaj „Narodovci“ sejati.

Mi nimamo ničesar proti temu, naj se poje hvala pa komur gre in kdor jo zasluži, ali reči moramo, da tolike hvale gori imenovani kandidat še ne zasluži, kajti Dolenci ne morejo še ničesar pokazati, kar bi bilo smatrati kot trud g. Dolenca. Od šole ne uživajo n. pr. prav nič; še celo sedaj v tem kritičnem času, ko je po Dolenjskem vse ugonobljeno, dotičnim vinogradnikom grmska šola nič ne pomaga; od g. Dolenca pa, še prijaznega in primernega sveta-pojasnila — ne dobijo, ako se osebno do njega obrnejo. Ljudstvo pravi: „mož je prevzetan“. Zato pa jemlje mazače (šušmarje), mesto izučene živinozdravnike, če je živina bolna; zato se je pa tudi prodala 7 mesecev breja krava, češ noče se ubrejiti. Strokovnjak in v 19. stoletju!

Kako sploh mora on kandidirati? V slučaju, da bi bil izvoljen (?) on kot vodja kmetijske šole, vendar ne more pustiti kar za cel teden šole. In kedo bode učence podučeval ves ta čas, ko bo on v Ljubljani?

Iz Krškega, 17. nov. 15. t. m. je tudi Krško s svojim obiskom počastil vodja liberalne narodne stranke, kateremu je župan pot pripravil. Zvečer ob 8. je kake pol ure govoril v sobi bralnega društva. Udrihal je po kapelanih, pravil to, kar navadno podaje „Narod“ svojim čitateljem. Navzoči so bili uradniki in nekaj meščanov. Slišal se je po tem meščanski glas sodeč o tem: Tako pa vendar ni, kakor je ta gospod povedal. — Se mimo teče Sava ko poprej.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 21. novembra.

(Nove zvonove) je danes blagoslovil p. n. g. generalni vikar pl. Pauker za podružnico Primskovo pri Kranju (852.5 kg), za podružnico sv. Marka pri Trbovljah (564 kg), za podružnico sv. Leonarda pri Gornjem Gradu (852.5 kg), za opatijo oo. Trapistov v Rajhenburgu (62 kg).

(Volitve v medvodski občinski odbor.) Pše se nam: Letošnje leto je tovarniška stranka napela vse svoje sile, da bi kmetom na škodo spravila svoje kimovce v občinski odbor. Toda zastoj so bile vse njene spletke. Pri volitvah, ki so se vršile dne 19. in 20. t. m., je sijajno zmagala kmečka stranka v tretjem in drugem razredu; in sicer je stalo v tretjem razredu 130 proti 40 tovarniškim volilecem; v drugem naših 42 proti 2 nasprotnima. V prvem razredu je bilo jednako glasov za obojne stranke kandidate. Zreb je odločil za 2 naših in 3 nasprotnike. Kmečka stranka ima sedaj 21 odbornikov, ker smo izmed 10. v 9. podobčinah popolnoma zmagali; nasprotniki pa imajo 4.

(Osebnostna vest.) Gen. nadzornik tobačne režije in dvorni svet. L. Grill je po 43letnem službovanju stopil v pokoj. Tem povodom mu je podelil svetli cesar v priznanje mnogih zaslug viteški križ Leopoldovega reda.

(Posestnikom žrebčev.) Na podstavi deželnega zakona z dne 18. februarja 1885 (dež. zak. številka 13), se s tem splošno naznanja, da morajo posestniki žrebcev, kateri hočejo v prihodnji spuščalni dobi spuščati svoje žrebce za plemenitev tujih kobil, zglasiti te svoje žrebce najpozneje do 10. decembra 1895 pri političnem okrajnem oblastvu, v čegar okolišu se nahaja stajališče žrebčevo. Dovoljeno je zglasiti izvršiti pismo ali ustno; ob enem pak je naznaniti ime in priimek, potem stanovišče žrebčevega posestnika, kakor tudi plemo, starost, barvo in stajališče žrebčevo. Za žrebce sploh pod štirimi leti in za noriške žrebce pod tremi leti se ne dajejo

dopustila za spuščanje. Kje in kedaj bode izborna komisija zglasene žrebce pregledovala in za nje dajala dopustila, da se ob svojem času na znanje. — C. kr. deželna vlada za Kranjsko. — V Ljubljani, dne 18. novembra 1895.

(Nevrjetno ali — resnično!) Poroča se nam: Soboto, 16. t. m., je prišla neka delavsko oblečena oseba — po obleki kovač ali tesar v vsako barako na Tržaški cesti ob 11. uri — vrata odprla ter notri zakričala: „Danes ob 1 uri bom prišel z delavei in policaji barake zabiti, vpirati se nič ne boste mogli, zato bom imel policaje, vse bomo ven postavili na cesto in zaklenili“. — Čujte je li to mogoče, da bi kdo tacemu pozivu vrjel? Jeli mogoče vrjeti, da bi čudni mož v povelju slavnega magistrata ravnal? Ali nima slavnega mestni magistrat dovolj službenih organov, da bi jim vsaj človeško, če že ne dostojno naznanil — da se imajo izseliti družine iz barak recimo vsaj v osmih dneh? Ali gospoda moja! V 2 urah naj se izselijo vsi — v tem času naj stanovanje iščejo, naj vse vred spravijo, vse v zaboj, kovčke i. t. d. — naj tudi postrežnike za izselitev iščejo — vsi na enkrat, povrh tega naj tudi gospodinje kosilo za svoje pripravijo. — Kaj ne, čudno zahtevanje! Razburjenost je bila huda, ki je še zrasla, ko je prišel oni že imenovani mož kot poveljnik kake armade s 5 delavci, ki so voz z deskami vlekli za zabitev okenj — za njimi pa gravitativno dva mestna policaja. Precej pri baraki šte. 1 so začeli svoje delo, akoravno jim je ondi stanujoče občinstvo povedalo, da tu stanuje bolna žena, kateri bi utegnili to ravnanje na zdravju jako škodovati — ali za to se ni nihče zmenil — ubogi revci so okno sneli ter z deskami zabili — seveda da je zakraljevala takoj popolna tema notri — še ne dosti tega — pride še jeden policajev notri, ter zahteva ključ od nje, da bi jo zaprl in ključ oddal. — In tako je šlo dalje. — Do pol tretje ure so bile barake zabite, okna snete — vladala je notri tesna temota, stokali in jokali so notri otroci in žene, kajti ravno ta dan je bil občutljivi mrz in gosta megla je ležala nad Ljubljano. Seveda srčni niso to v nemar pustili, ter šli pomoči iskat — a kam? — Urad je do 3. ure zaprt, in ko pridejo do dotičnih faktorjev nihče o tem ne ve — ne g. Kališ, ne g. Barle, ne g. vodja — nihče o tem nič vedeti noče; jaz ne, jaz ne, pritožilo se je na vseh navedenih mestih, g. kancelist Barle je ubljubil takoj vkreniti, da se to ustavi — in istina je bila — da so oni delavci pod nadzorstvom g. policajev do 4 ure zopet deske od okenj odbili ter okna nasadili — vladal je zopet beli dan — radostni smeh se je prikazal na prej toliko prestrašenih obrazih. Vprašamo, kaj je li hotel mestni magistrat s tem provocirati! Smejali bi se, ko bi stvar ne bila tako žalostna.

* * *

(Duhovniške spremembe v lavantinski škofiji.) Premeščeni so naslednji č. gg. kaplani: Ivan Horjak iz Šmartna pri Slov. Gradu v Hoheneck, Jos. Kržišnik iz Hohenecka v Dobrno in Jos. Mešk iz Starega Trga v Šmarje.

(Imenovanje.) Stajerski deželni odbor je imenoval prakt. zdravnika g. Adolfa Rosina okrožnim zdravnikom za občine sv. Duh v Ločah, Zbeluško, Žiče, Zgor. Laže, Tolsti Vrh, St. Jernej.

(Iz Radgone) se 19. t. m. poroča: Včeraj popoldne se je podala soproga zdravnika in deželnega poslanca, gospoda J. Kotzbecka, na sprehod. Ker je mej časom nastopil mrak in je gosta megla pokrivala vso okolico, poleg tega pa je bila g. Kotzbeck nekliko kratkovidna, je zgrešila pot ter padla v precej narastlo Muro. Pozneje prihiteli delavci so jo našli pod bližnjim mostom.

* * *

(Zvonik v Brancici.) ki se je, kakor se nam piše, jel zidati dne 18. septembra 1894, je dne 18. t. m. ravno dokončan. Delo se je hitreje vršilo, kakor smo se nadejali. Ljudstvo je z vnemanjem in veseljem vozilo kamenje in drugi potrebni material, ter robotilo z veseljem. Vsa čast gre staremu 86 letnemu zidarskemu mojstru Mihaelu Blažku, njegovemu sinu in unuku, ki so tako spretno vodili brez sleherne nezgode zidanje 30 metrov visokega zvonika, kateremu se bo tudi takoj napravila „kalomita“ ali bliskovod iz bakra še v tem tednu.

Izid deželnozborskih volitev v kmetijskih občinah.

Ljubljanska okolica: Oddanih 107 glasov. **Povše** in **Jelovšek** izvoljena, prvi s 102, drugi s 95 glasovi. V manjšini ostal Peruzi s 13, Gams s 3 in Ogorelec z 1 glasom.

Kamnik, 21. novembra. Zmaga naša! **Kajdiž** izvoljen s 57 glasovi. Kersnik dobil 23 glasov.

Kranj, 21. novembra. Izvoljena **Detela** jednoglasno, **Kalan** razven jednega vse glasove. 1 glas je dobil Koblar.

Radovljica, 21. novembra. **Ažman** jednoglasno izvoljen.

Postojina, 21. nov. Izvoljena **Modio** in **Zelen** z 61 glasovi. Arko 49, Dekleva 45 glasov.

Vipava, 21. novembra. Zmagal **Lavrenčič**.

Novo Mesto, 21. novembra. **Pfeifer** jednoglasno izvoljen.

Trebnje, 21. novembra. Izvoljeni dr. **Žitnik**, **Košak**, dr. **Papež**.

Kočevje, 21. nov. Izvoljena **Klun** in **Pakiž**.

Črnomelj, 21. novembra. **Schweiger** izvoljen jednoglasno.

Telegrami.

Dunaj, 20. novembra. Vodstvo poslanske zbornice je v včerajšnji seji nekoliko izpremenilo hišni red. Po novem določilo se bodo oddajali v prihodnje samo galerijski sedeži, stojišča se bodo popolno odpravila. V prvi galeriji se bodeta rezervirali dve tretjini, v drugi pa jedna tretjina sedežev za državne poslance. V dnevih, ko se vrše seje, je od 10. ure dopoldne pa do konca seje prepovedan vstop v pisarno. Občevanje poslancev z občinstvom se omeji.

Dunaj, 20. novembra. Angleški poslanik v Carigradu je dospel danes sem. Poslanik bode obiskal jutri grofa Goluhovskega in odpotuje potem v Carigrad.

Praga, 20. novembra. Pri današnji deželnozborski volitvi v 79 kmečkih občinah je naslednji volilni vspeh: 43 Mladočehov, 26 nemških liberalcev, 3 nemški nacionalci, 2 agrarca, 1 Staročeh, 1 konservativce in jeden divjak. V dveh občinah je potreba ožje volitve.

Sredec, 20. novembra. Danes dopoldne je vsprejel princ Ferdinand deputacijo sobranja, katera mu je čestitala povodom rojstva princa Cirila.

Carigrad, 20. novembra. Predvčeranjim so bili pozvani vsi vojaški poveljniki iz raznih vilajetov k brzogovorni postaji, koder so dobili nova povelja. Evropski poslaniki se snidejo vsak dan k skupnemu posvetovanju.

Carigrad, 20. novembra. (Uradno turško poročilo.) Nad 800 armenskih vstašev je napadlo okraj Enderin ter zažgalo nekaj mohamedanskih bivališč. Poleg tega so odvedli seboj vse mohamedanske družine, katere niso mogle ubežati pred napadovalci.

Carigrad, 21. novembra. Pri zadnjih nemirih so kurdi v 17 armenskih vaseh vilajeta Erzerum zažgali vsa armenska bivališča. Opustošene so tudi vse vasi v okrajih Ferdjan, Passim in Erzerum. V deželi vlada splošno pomanjkanje. Pomoč od strani evropskih poslanikov ne zadostuje.

Smirna, 20. novembra. Italijansko brodovje je dospel danes v tukajšno pristanišče.

Umrli so:

19. novembra. Frane Pirkovič, užitninskega zakupa službenec, 64 let, Stari trg 21, otrpnjenje srea.

V otroški bolnišnici:

19. novembra. Ivana Birk, delavčeva hči, 3 leta, menen-gitis bacilaris.

Iz vojaške bolnišnice naznanjen:

14. novembra. Alojzij Strasser, pešec, 24 let, se je sam ustrelil na vojaškem strelišču.

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

Tuji.

19. novembra.

Pri **Malicu**: Kohn, Hoffman, Elchberger, Pernold in Tschunke z Dunaja. — Hahn iz Bürmoos-a. — Sutermaun iz Zates. — Globočnik iz Kranja.

Pri **Lloydu**: Spitaler od Sv. Ane. — Fuchs iz Brna. — Pintaz iz Stare Osellice.

Pri **Južnem kolodvoru**: Mejaš iz Gorice. — Zorič iz Jaske.

Pri **avstrijskem caru**: Berce, Vrtačnik iz Št. Lamberta. — Repine iz Prema. — Neskovits z Dunaja.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
20	9. zvečer	742.0	8.0	sl. zah.	oblačno	
21	7. jutraj 2. popol.	742.5 742.2	3.4 3.6	sl. zahod "	oblačno "	16

Srednja večerajna temperatura 6.2°, in za 3.6 nad normalom.

Graščina Rakovnik pri Ljubljani prodaja

steljo (listje).

Ondi se sprejme tudi

vrtnar

na lastni račun.

671 3-2

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Zeliščni sirop

od občinstva navadno zahtevan pod imenom

sok za prsi, pluća in zoper kašelj

prirejen iz

planinskih zelišč in lahko razstopljivega vapnenega železa.

Steklenica z navodilom o porabi 56 kr., 12 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri 565 55

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Stanarinske knjižice

za stranke

z uradne potrjenimi deležbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Auer-jeva luč.

50%

se prihrani na plinu.

Auer-jeva luč.

Najcenejša, najlepša, najbolj prijetna luč.

Auer-jeva luč.

Cena svetilke 5 gld. brez strešice in montaže.

Auer-jeva luč.

Dobiva se v 656 15-3 plinovi tovarni.

Št. 33.865.

Razglas.

674 3-1

V četrtek dné 5. decembra 1895 od 11. do 12. ure dopoldne se bode vršila pri tukajšnjem uradu

minuendo-licitacija

za preskrbovanje hrane in vožnje odgoncev pri odgonske postaje občini v Ljubljani za leto 1896.

K tej licitaciji se vabijo podvzetniki s pristavkom, da je udeležiteljem vložiti 50 gld. varščine.

Mestni magistrat kot odgonsko-postajska občina v Ljubljani, dné 13. novembra 1895.

P. n.

Usojam se uljudno javiti, da je

Steinfeldska pivarna bratov Reininghaus v Gradcu

vzela v najem

kleti z ledom in staroznano gostilno gosp. Maksa Brunnerja v Novem Mestu na Dolenjskem

ter bode otvorila gostilniške prestore v soboto, dné 16. t. m.

Podpisani se bode kot zastopnik omenjene pivarne potrudil z okusnimi jedili, najboljšim pristnim vinom, posebno večvrstnim pristnim dolenjskim, in priznana najboljšim steinfeldskim marčnim pivom cenjene goste kar najboljše zadovoljiti.

Obilne udeležbe proseč in naklonjenosti se nadejoč beležim

velespoštovanjem

R. Wellmann.

NB. Zaloga pive Reininghaus-ove pivarne je v isti hiši kot gostilna. Vabim prav uljudno gospode gostilničarje na odjemanje občepriznanega izvrstnega marčnega in vležanega piva v sodčkih ter zagotavljam izvanredno dobro postrežbo.

Dunajska borza.

Dné 21. novembra.

Skupni državni dolg v notah	99 gld. 20 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 " 20 "
Avstrijska zlata renta 4%	120 " 40 "
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	100 " — "
Ogerska zlata renta 4%	119 " 70 "
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	97 " 95 "
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1012 " — "
Kreditne delnice, 160 gld.	367 " — "
London vista	121 " — "
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 " 02 1/2 "
20 mark	11 " 80 "
20 frankov (napoleonor)	9 " 60 "
Italijanski bankovci	44 " 40 "
C. kr. cekini	5 " 70 "

Dné 20. novembra.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	145 gld. — kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	157 " 75 "
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 " — "
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	98 " 25 "
Tisine srečke 4%, 100 gld.	141 " 50 "
Dunavske vravnave srečke 5%	130 " — "
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	107 " 60 "
Posojilo goriškega mesta	112 " — "
4% kranjsko deželno posojilo	99 " 25 "
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 " 75 "
Priporitne obveznice državne železnice	— " — "
" južne železnice 3%	165 " 25 "
" južne železnice 5%	131 " 10 "
" dolenjskih železnic 4%	99 " 50 "

Kreditne srečke, 100 gld.	198 gld. — kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	17 " — "
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 " 50 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	23 " — "
Salmove srečke, 40 gld.	68 " 50 "
St. Genois srečke, 40 gld.	70 " — "
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53 " — "
Ljubljanske srečke	23 " — "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	165 " — "
Akcije Ferdinandove železn., 1000 gl. st. v.	3360 " — "
Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	470 " — "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	99 " 75 "
Dunajskih lokal. železnic delniška družba	— " — "
Montanska družba avstr. plan.	84 " 75 "
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	164 " — "
Papirnih rubljev 100	130 " — "

Nakup in prodaja

vskovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Kavarovanje za zruš. pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka.

Kalantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti.

naloženih glavnice.